

**I. [LITTERAE UNIVERSALES AD EXACTORES  
DE RETENTIS CONTRIBUTIONUM EXIGENDIS]**

Stephanus etc. Wszem wobec i każdemu z osobna, do których wiadomości ten Nasz uniwersał przychodzić będzie, zwłaszcza starostom Naszym sądowym, także poborcom lat przeszłych, przy których retenta poborowe zostały i dostatecznie skarbowi i Rzeczypospolitej z nich się nie usprawiedliwili, tudzież i arendarzom czopowego i składnego od win węgierskich, małmazyje i muszkatele, poboru nagotowanego i innych podatków zatrzymanych oznaimuiemy, iż mając wiadomość od wielmożnego Iana Dulskiego kasztelana chełmińskiego, podskarbiego Naszego koronnego, także też deputatów od rad koronnych i posłów ziemskich na blisko przeszłym sejmie, do słuchania liczby z poborów sztykich koronnych wysadzonych, że wielu retent tak gotowych pieniędzy przy poborcach i arendarzach nie zapłaconych skarbowi Rzeczypospolitej, iako i przy starostach sądowych za oddaniem delat przez poborcę i arendarze tych, którzy nie wydali i uchwale się sejmowej przeciwiali zostało a według uniwersału nie są przez starosty Nasze wyciągnione ani do poborców oddane, przeto wszystkie takie napominamy i rozkazujemy, aby iako najprędzej do skarbu koronnego te pieniądze wydali, także którzyby liczb nie czynili, a zarazem **in instanti** czynić, aby byli powinni pod winami w uniwersalech pierwszych opisanymi. A strony starostów, gdziekolwiek retenta są podane do urzędów i ieszcze podane będą, tak przez poborcę iak i arendarze czopowego i innego podatku, aby także byli powinni exekucyją czynić skuteczną a z dóbr i dzierżaw Naszych, żeby się sami usprawiedliwili i pieniądze wszystkie do poborców albo arendarzów oddali, aby one sami do skarbu respondowali, a nie starostowie. Iednak przy oddawaniu pieniędzy starosta albo urząd iego ma dać rekognicyją, albo wiele oddaie. A gdzieby temu, który dosyć nie uczynił i kwitu od poborcę albo arendarza nie okazał, albo więc sam poborca w czym niepraw został, taki każdy ma pod winy uniwersalne podpaść i one za tym postępkem, iaki iest w uniwersale opisany, uiścić. Co aby do wiadomości wszech przyszło, chcemy to mieć, abyście ten uniwersał Nasz do akt swoich naprzód wpisawszy, potym przez woźnego na miejscach zwykłych obwołać i publikować rozkazali, a inak względem łaski Naszej a powinności swej abyście nie czynili. Dan w Krakowie dnia dwudziestego miesiąca marca roku Pańskiego MDLXXXV, królowania Naszego dziewiątego. **Stephanus Rex.**